

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента

**Задої Іванни Іванівни на дисертацію Калімбета Андрія Леонідовича
на тему «Державне управління у галузі телебачення в Україні», подану
на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове
право; інформаційне право**

Актуальність теми. Протягом останніх років дедалі більшого значення та активізації набувають процеси, пов'язані з державним регулюванням відносин у сфері обігу та захисту інформації, забезпечення, з одного боку, відкритості та доступності суспільно важливої інформації, з іншого – недопущення розкриття інформації з обмеженим доступом. Із відповідними процесами неодмінно пов'язано й державне управління у галузі телебачення, оскільки телебачення за своє суттю є складним явищем – за об'єктивною складовою воно є частиною інформаційної сфери (є способом передачі та джерелом отримання інформації), за змістовним наповненням – сфери культури (у тому числі, є чинником, що сприяє як позитивно, так і негативно на виховний процес). Поряд із цим, на макрорівні саме у даний час розпочато чергові процеси реформування публічної влади в Україні, зокрема, органів державного управління. Відповідні процеси безпосередньо пов'язані із удосконаленням статусу органів як суб'єктів державного управління. Однак, системне та ефективне внесення змін до відповідних положень законодавства є неможливим без звернення до теоретичних досліджень державного управління у галузі телебачення в Україні. При цьому виникає необхідність вивчення процесу здійснення та особливостей державного управління у галузі телебачення в сучасній Україні. Так, проблеми галузі телебачення традиційно вивчались в межах політологічних та культурологічних досліджень. Однак, це обумовило відносно невелику кількість досліджень з позиції адміністративного права, що не може вважатись позитивним фактором, адже без належного вивчення теоретичних

та організаційних засад державного управління будь-якою галуззю, неможливо вести мову про ефективну реалізацію державного управління на практиці.

Вказане підкреслює актуальність обраної дисертантом теми дослідження. Автором комплексно розглядаються питання теорії, нормативного регулювання, організаційних засад та здійснення державного управління у галузі телебачення в Україні.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації А.Л. Калімбета, визначається тим, що вони ґрунтуються на дослідженому надбанні юридичної науки з досліджуваної проблеми, підтверджуються матеріалами практики та є переконливими.

Під час підготовки та написання дисертації було використано 205 джерел – опублікованих праць і нормативно-правових актів. Проаналізовано чинне законодавство України, що регулює відповідні правовідносини, його розвиток, оглянуто основні положення законодавства зарубіжних країн. Використано також наукові роботи у сфері адміністративного права, конституційного права, науки державного управління, теорії держави і права, положення яких ретельно проаналізовано та зроблено відповідні висновки.

Емпіричну базу дослідження становлять матеріали правозастосування органів державного управління у галузі телебачення, а також матеріали судової практики.

З урахуванням зазначеного положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертації А.Л. Калімбета, є належним чином обґрунтованими.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Достовірність і обґрунтованість наукових положень дисертації досягнуто за рахунок комплексного застосування методів наукового пізнання, характерних для робіт юридичного спрямування. Як загальнонауковий використано діалектичний підхід. Конкретними методами обрано і застосовано: діалектичний, історико-правовий, метод системного аналізу, порівняльно-правовий, формально-юридичний тощо.

Дисертація характеризується системним підходом до вирішення наукової проблеми дисертаційного дослідження. Структура повністю відповідає цілям і задачам дослідження, що дозволяє послідовно їх дослідити та запропонувати авторський підхід щодо розв'язання. Дисертаційне дослідження складається зі вступу, трьох розділів, поділених на десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Розділ перший присвячено характеристиці теоретичних засад державного управління у галузі телебачення в Україні. Окремо розглянуто наявні дисертаційні дослідження, які пов'язані з обраною дисертантом темою. Також розглянуто галузь телебачення як об'єкт державного управління та принципи державного управління у галузі телебачення. У другому розділі докладно розглядаються організаційні засади державного управління у галузі телебачення. Дисертант аналізує систему органів державного управління у галузі телебачення, характеризує їх компетенцію, особливу увагу приділяючи характеристиці таких суб'єктів державного управління у галузі телебачення спеціальної компетенції, як Державний комітет телебачення і радіомовлення України та Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення. Третій розділ присвячений розгляду змісту державного управління у галузі телебачення. Автор виважено підходить до розгляду цього питання, окремо розглядаючи питання щодо форм та методів державного управління у галузі телебачення, контролю та нагляду у галузі телебачення, а також адміністративної відповідальності за правопорушення у галузі телебачення.

Логічною частиною роботи стали пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України з метою забезпечення ефективного здійснення державного управління у галузі телебачення в Україні.

Відзначені загальні та конкретні положення, що мають наукову новизну та практичну значущість, в сукупності досягають мети дослідження, якою виступає характеристика змісту, організаційно-правових засад державного управління у галузі телебачення, визначення системи суб'єктів управління у галузі телебачення та шляхів удосконалення організації їх діяльності у контексті оптимізації системи органів державного управління.

Вони достатньо повно і точно відзначені у вступі роботи, висвітлені в розділах її основної частини.

Говорячи про новизну одержаних результатів, необхідно відзначити, що у дисертаційній роботі уперше здійснено наукове дослідження змісту, організаційно-правових засад державного управління у галузі телебачення у контексті оптимізації системи органів виконавчої влади, особливостей адміністративної відповідальності у цій галузі. Цікавою є авторська класифікація правових форм державного управління у галузі телебачення за складом суб'єктів державного управління у цій галузі на ті: 1) що застосовуються для регулювання відносин між органами державного управління у галузі телебачення; 2) за допомогою яких здійснюється регулювання відносин всередині відповідних органів державного управління у галузі телебачення; 3) через які врегульовано відносини між органами державного управління у галузі телебачення та іншими суб'єктами державного управління.

Обґрунтованим також видається виокремлення таких напрямів діяльності Державного комітету телебачення і радіомовлення України як: 1) участь у забезпеченні інформаційної безпеки; 2) контроль за змістовним наповненням телерадіопрограм; 3) нагляд за інформаційною діяльністю органів влади; 4) розвиток книговидавничої справи; 5) сприяння розвитку ЗМІ; 6) допоміжна діяльність; 7) технічні повноваження; 8) інше. Цілісність та повноту дослідження підкреслює сформована та запропонована автором нова редакція ст.ст 1, 2, 3, 4 Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях. Основні положення дисертації відображені у 17 наукових працях, з яких статей опубліковано у наукових фахових виданнях, що входять до затвердженого переліку, 1 - у зарубіжному виданні та 10 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Оцінка ідентичності змісту автореферату і основних положень дисертації. За результатами проведеного аналізу слід констатувати

ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації А.Л. Калімбета. Положення, висновки та рекомендації, викладені в авторефераті, знайшли детальне обґрунтування у тексті дисертації.

Важливість для науки та практики одержаних автором дисертації результатів. Дисертація виконана відповідно до плану наукових досліджень кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія» «Система адміністративного, адміністративно-процесуального та фінансового права у контексті адміністративної реформи». Вона є частиною роботи університету в рамках загальної тематики «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності та права» (державний реєстраційний номер 0110U000671).

Результати дослідження мають теоретичне значення для розвитку науки адміністративного права, а також практичне значення для вдосконалення чинного законодавства, норми якого регулюють сферу державного управління взагалі та галузь телебачення, зокрема.

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації. Сформульовані у дисертаційній роботі положення, висновки, пропозиції можуть бути використані у: науково-дослідницькій сфері – для вирішення ряду теоретичних питань державного управління у галузі телебачення у процесі його подальшого дослідження; правотворчості – при внесенні змін і доповнень до чинного законодавства, зокрема Законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», розробці підзаконних нормативно-правових актів, положення яких регламентують державне управління у галузі телебачення; правозастосовчій сфері – у процесі безпосереднього застосування органами управління у галузі телебачення норм законодавства при вирішенні питань організації та діяльності; навчальному процесі – при підготовці підручників і навчально-методичних посібників із дисциплін «Адміністративне право України», «Державне управління», «Публічна служба в Україні»; для підвищення кваліфікації та рівня професійних знань

державних службовців та посадових осіб органів управління у галузі телебачення.

Зауваження щодо змісту дисертації. У рецензованій дисертації є положення, які сприймаються неоднозначно, видаються суперечливими або потребують додаткового обґрунтування.

1. У роботі розглядається система органів державного управління у галузі телебачення в Україні, за наслідками дослідження якої автор здійснює досить цікаву класифікацію таких органів із виокремленням суб'єктів, які наділені компетенцією загального характеру (відповідно, на центральному та місцевому рівнях), спеціального характеру (на центральному та місцевому рівнях), а також органів, що мають юрисдикційні повноваження. При цьому серед останніх виділено орган, що має виключно юрисдикційні повноваження, а саме Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та орган, що має юрисдикційні повноваження додаткового характеру - Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення.

У зв'язку з цим хотілось б почути більш розгорнуто позицію автора стосовно «юрисдикційних повноважень» органів, а саме, чи означає така класифікація, що автор вбачає у Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, лише юрисдикційні повноваження, та які саме повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення автор визначає як «юрисдикційні повноваження додаткового характеру»?

2. Автор пропонує виключити з глави 12 КУпАП ст.ст. 164-6, 164-7, 164-8, 164-9, 188-7, а з глави 10 КУпАП ст.ст. 145, 148-1, 148-2, 148-5 і доповнити КУпАП новою главою «Адміністративні правопорушення у сфері інформаційної безпеки» та включити до неї відповідні склади правопорушень, а також передбачити в ній склади правопорушень у галузі телебачення, визначені Законом «Про телебачення і радіомовлення». При цьому автор не зазначає про доцільність включення до запропонованої глави інших правопорушень, які посягають на інформаційну безпеку.

3. Автор вважає, що доцільним є використання терміну «контрольні-наглядові повноваження» в галузі телебачення замість змішаного поняття «контроль (нагляд)», що буде певною мірою відповідати нормативному підходу до визначення таких повноважень.

Беручи до уваги, що поняття «контроль» та «нагляд» за своєю суттю є відмінними, хотілося б почути більш докладну аргументацію автора стосовно зробленого ним висновку.

4. Автором встановлено, що санкція «подання до суду справи про анулювання ліцензії на мовлення» є, за своїм змістом, комплексним заходом адміністративного примусу, який становлять: 1) захід адміністративного припинення – «подання до суду справи ...» Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення); 2) захід адміністративного стягнення – «анулювання ліцензії» судом.

Відзначаючи цікавий авторський підхід до розуміння зазначеної «санкції», слід зауважити, що автором так і не зроблено остаточного висновку щодо сутності цієї «санкції» - чи є це притягненням до адміністративної відповідальності, беручи до уваги, що справа про «анулювання ліцензії» підвідомча адміністративному суду, тоді як відповідно до абз. 3 ч. 3 ст. 17 Кодексу адміністративного судочинства України юрисдикція адміністративних судів не поширюється на публічно-правові справи про накладення адміністративних стягнень.

Загальний висновок та оцінка дисертації. Висловлені зауваження багато в чому мають дискусійний характер, а тому не впливають на загальну позитивну оцінку наукового дослідження. Використані в роботі ідеї та розробки належать особисто дисертанту, теоретичні положення науково аргументовані, а пропозиції щодо змін до законодавства обґрунтовані.

Вищезазначене надає підставу для висновку про те, що дисертація «Державне управління у галузі телебачення в Україні» є комплексним науковим дослідженням належного рівня, має аргументовані положення наукової новизни, відповідає вимогам «Порядку присудження наукових

ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, а її автор – Калімбет Андрій Леонідович – заслуговує присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного і трудового права
Національного університету
«Одеська морська академія»

І.І. Задоя

Підпис Задоя Івонни Іванівни засвідчую
Вчений секретар
Національного університету
«Одеська морська академія»

І.О. Щабельська